

SPELEN (INCLUSIEF & WATER) BIEREMAPARK

VO januari 2024

Colofon

VO Bieremapark

Januari 2024

Opdrachtgever:

Johan Molenkamp (S&W Leidschenveen/Ypenburg)

Projectteam:

Tjitte de Jong lbdh CIO

Céline kruisbrink lbdh CIO

Widjai Mahabir lbdh CIO

Ronald Bajens lbdh CIV

In samenwerking met:

Speelnatuur

Suzanne van Ginneken

Ilse van der Put

Ingenieursbureau Den Haag

Postbus 12651

2500 DP Den Haag

T: 070 353 66 77

E: ingenieursbureau@denhaag.nl

Opgave

Vanuit Stadsdeel Leidschenveen-Ypenburg is, door de speelbeheerder Johan Molenkamp, de vraag gekomen om in het Bieremapark een natuurlijke speelplek met water en een meer inclusieve speelplek te maken.

In de huidige inrichting heeft het Bieremapark een beperkte belevings- en gebruikswaarde. Het park kent relatief weinig en eenzijdige speelmogelijkheden voor de maat die het heeft. Dit document geeft aan hoe een impuls gegeven kan worden aan de huidige speelmogelijkheden.

Bureau Speelnatuur uit Leiden heeft veel ervaring met natuurlijk en inclusief spelen en heeft mee ontworpen met Ingenieursbureau Den Haag en de participatie verzorgd in de wijk.

De uitkomsten hiervan zijn terug te vinden in dit boekje en zijn in voorliggend VO verwerkt.

Voorgeschiedenis

Sinds de aanleg van het Bieremapark rond 2000 is er veel veranderd.

Het oorspronkelijke park was niet meer dan een grasveld met bomen. Vanuit het programma Fleur & Kleur zijn er in 2013 robuuste vakken met vaste planten, grassen en lage heestervakken toegevoegd. Om meer kleur toe te voegen aan het park. Deze ingrepen waren minimaal gezien de grootte van het park. In 2019 was er de mogelijkheid om nog meer belevingswaarde, meer gelaagdheid en biodiversiteit toe te voegen aan het park. Er zijn een groot aantal bomen, heesters, maaibare bollenlinten en een bijenhotel toegevoegd. Er is meer seizoensbeleving met kleur in het park gekomen en meer menselijke schaal door de heesterbeplanting die ontbrak.

Ook is er toen nagedacht over het vergroten van de gebruikswaarde. Dit heeft toen geen doorgang gekregen vanuit de Adviescommissie (ACOR) en bij gebrek aan geld. Nu is er kans dit weer op te pakken.

situatie 2013

na vergroening 2013 en 2019

Locatie

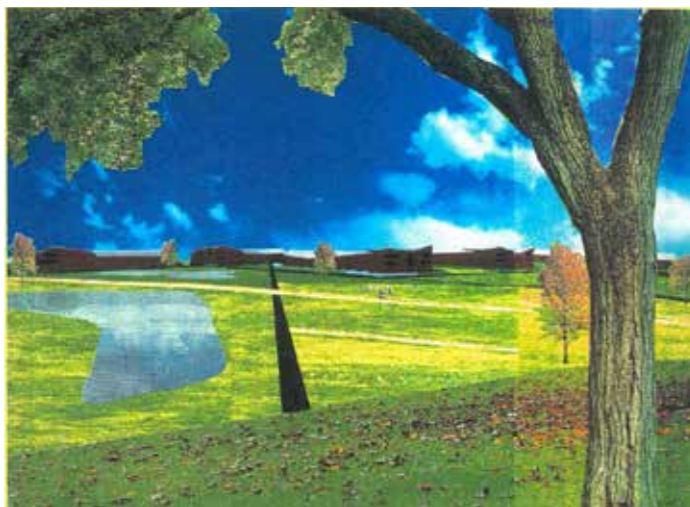
Ypenburg is een van de grotere Vinex wijken die tussen 1996 en 2009 in de Randstad gerealiseerd is. Het is ontwikkeld op de locatie waar zich sinds 1936 de vliegbasis Ypenburg bevond. Nadat de vliegbasis op 20 september 1992 was gesloten, werd vanaf 1997 op deze locatie een nieuwe Vinexwijk ontwikkeld voor circa 30.000 bewoners.

Ypenburg bevindt zich aan de rand van de stad Den Haag en ligt aan 3 zijden ingekaderd in een netwerk van autowegen en transportlijnen. De snelwegen A13, A4, A12. Er loopt een binnenwijkse ring aan de rand van de wijk die de verschillende buurten aan elkaar schakelt. Dit zorgt ervoor dat het centrumgebied vrij van doorgaand autoverkeer wordt gehouden.

De ruggengraat van de wijk wordt gevormd door de Landingslaan, een waterloop parallel aan de oorspronkelijke startbaan.

In het zuidoosten, grenst de wijk aan landelijk en recreatief gebied Delftse Hout en Bieslandse Bos. Ypenburg is eigenlijk geen uitbreiding van een bestaande stad maar meer een ontwikkeling van een leeg en geïsoleerd landschap naast een stad.

Met het Bieremapark wordt bedoeld het groengebied aan de Bieremalaan naast de zuidwestelijke kop van de Landingslaan in de wijk 'de Singels'. De wijk valt onder het achtste stadsdeel van Den Haag: Leidschenveen - Ypenburg.

oorspronkelijk ontwerp 'De Architectengroep'

ligging groengebied aan de Bieremalaan in Den Haag

Situatie 2023

De groeninrichting is recentelijk uitgebreid. De schegvormige borders zijn ingeplant met banen vaste planten, lage heesters en meerstammige heesters. Daarnaast zijn er maaibare bollenlinten toegevoegd. De linten zijn langer zichtbaar in het seizoen omdat de maaifrequentie lager is dan het naastgelegen gras. Ook het boombestand is uitgebreid. De open ruimten bestaan uit gemaaid gazon. Hier kan op worden gevoetbald.

Het park heeft twee bestaande speelplekken. Een speelplek voor 0-12 jaar met speeltoestellen op een zandondergrond, de andere is voor 15+ met een verhard veld voor basketbal en voetbal.

Het park kent verder relatief weinig andere speelmogelijkheden voor de maat die het heeft. Het groengebied aan de Bieremalaan is goed ontsloten voor diverse verkeersstromen. Door deze positie zou het groengebied aan de Bieremalaan niet alleen een functie kunnen hebben voor de direct omwonenden uit de buurt, maar ook voor de hele wijk. De toevoeging van inclusief spelen en een waterspeelplek zal een verrijking voor de wijk zijn.

ruig groen (maaibaar bollenlint), groenvakken en voetbalveld

speelplek 15+

boomgroep

speelplek 0-12

pad (lange lijn) door gelaagd groenvak

einde pad (lange lijn) door bollenlint

luchtfoto huidige locatie 2023

Concept

Het Bieremapark kenmerkt zich in opzet door

- openheid
- groepen bomen in gras
- scheggen
- lange lijnen

Dit concept wordt verder versterkt door een speellint met inclusief spelen en “waterspelen” toe te voegen aan de hoofdroute noord-zuid (lange lijn).

De hoofdroute noord-zuid krijgt in het nieuwe plan hierdoor meer betekenis. Deze hoofdroute gaat nu van niks naar nergens.

In het nieuwe plan wordt de noord-zuid route veel belangrijker, het wordt een drager door er speelaanleidingen aan toe te voegen.

We maken een koppeling tussen de bestaande en nieuwe speelplekken en voegen aan deze drager het inclusief spelen en “waterspelen” toe.

Door het bestaande pad op een aantal plekken te verbreden met speelobjecten en speelaanleidingen zijn deze plekken voor mensen met een beperking gemakkelijker te gebruiken.

Bomenblok schaduwplek met zitgelegenheid

Speellint nieuw

Bollen lint

Bestaande sportplek

Bestaande speelplek

padenstructuur

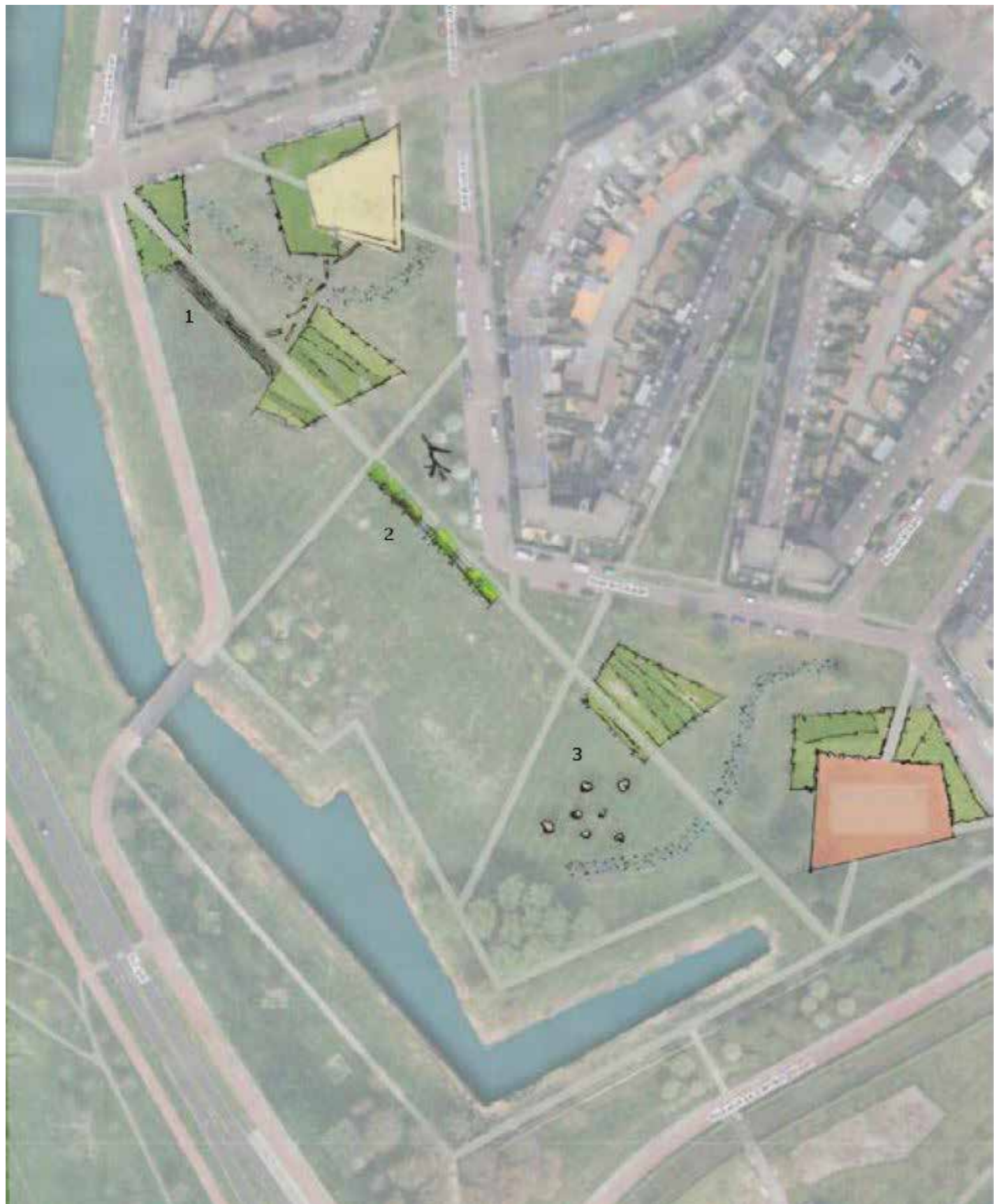
Bollenlint

Bestaand groenvak

Rijswijkse Landingslaan

Koolhovenlaan

Concept

Schetsonwerp

referentiebeelden

Participatie

Vrijdagmiddag 3 november 2023 is er een participatiemiddag in het Bieremapark gehouden om input te vragen aan de omgeving voor een inclusieve natuur-, waterspeelplek.

Er zijn mensen benaderd die een netwerk in de wijk hebben en/of contact hebben met gezinnen met een kind met een beperking.

Kinderen en volwassenen konden op twee manieren hun wensen en ideeën delen. Meedoen aan de meedenkmiddag op vrijdagmiddag 3 november en ideeën op de mail zetten. Kinderen van de BSO uit de buurt hadden hun wensen al getekend en/of geknutseld en meegenomen naar de middag.

Resultaat

De inclusieve natuur-water samenspeelplek gaat uiteindelijk bestaan uit drie delen:

- 1- het samenspeelpad,
- 2- samenspeelwaterspeelplek
- 3- ideeën en wensen t.a.v. de verbinding en bestaande speelplekken

1-Kinderen willen graag uitdagende speelaanleidingen op, over, naast en zelfs onder het pad. Bijvoorbeeld een leuke poort aan het begin en eind van het speelpad, klimbomen. Volwassenen vullen dit aan met; het pad moet ook goed toegankelijk zijn voor volwassenen met een scootmobiel/rolstoel/rollator.

kinderen aan de slag

2 - Kinderen vragen hier bijvoorbeeld een riviertje met een bruggetje, een zandbak met groen, water met stapstenen. Volwassenen vragen om bescherming voor jonge kinderen. Hekje?

3- Daar hebben de kinderen niet echt iets over gezegd, behalve dat er prullenbakken moeten zijn met de sticker die de kinderraad van Ypenburg heeft bedacht!

Volwassenen gaven aan dat ze graag zien dat het een geheel is. Dat de perken met mooie en wilde planten zoals ze nu zijn blijven en worden uitgebreid. De grote speelplek heeft drie toegangen. Bij twee is een verkeersdrempel, bij één niet. Daar wordt te hard gereden. Graag daar ook een verkeersdrempel. Het zand onder de speelplek. Het is niet goed toegankelijk en bij regen staan er heel snel plassen. Beter toegankelijkheid picknickbanken. Een paar picknickbanken zijn heel fijn voor bezoekers met wielen (rolstoel, rollator, scootmobiel, buggy), maar zijn door het talud niet te bereiken.

Bij de goaltjes is een kuil ontstaan, daar staat bijna altijd water in. Het zou fijn zijn als de kuilen worden dichtgemaakt en er bv een stukje kunstgras komt. Beter verlichting.

Iedereen gaf aan graag op de hoogte te willen blijven van de vorderingen en mee te willen denken over het realiseren van een positieve samenspeelcultuur én community als de samenspeelplek er eenmaal is.

resultaat van de participatiemiddag

Voorontwerp

Naar aanleiding van de opmerkingen van de ACOR op het schetsontwerp en de participatiemiddag over de speelvoorzieningen met de kinderen in een grote tent in het Bieremapark, is het voorliggende VO tot stand gekomen.

Volgens het concept en schetsontwerp zijn langs het speellint een aantal speelvoorzieningen toegevoegd en gekoppeld aan bestaande voorzieningen.

1a Het begin van het speellint aan de zijde Koolhovenlaan wordt gemarkeerd met een landmark, een hoog speeltoestel van verticaal staande boomstammen.

1b Het einde aan de zijde van de Rijswijkse landingslaan wordt gemarkeerd met een speelplek aan het bestaande water.

In deze hoek van het park zal gezocht worden naar het toevoegen van 4 esdoorns die vrij komen vanuit het project WarmtelinQ. De bomen kunnen hier dan verkoeling bieden op warme dagen.

2 Rond de bestaande speelplek 0-12 jaar aan de Koolhovenlaan zijn een aantal toevoegingen gedaan, zodat deze bestaande plek beter toegankelijk wordt voor kinderen met een beperking. De al aanwezige zandondergrond vraagt om een toevoeging van spelen met water.

3 Het pad, speellint wordt spannender gemaakt door halverwege tunnels te maken van wilgentenen en klimplanten. Tussen de bestaande bomen naast het pad zijn een aantal liggende klimbomen bedacht. Deels begaanbaar voor mensen met een beperking.

4 Het bestaande trapveldje met goals en hoekmarkeringen blijft. Op het verhoogde grondvlak met bomen en picknickbanken is een hellingbaan en een uitkijhuisje toegevoegd. Vanuit het huisje kijk je uit over het speelveld. De heuvel is nu ook toegankelijk voor mindervaliden en er kan aangemoedigd en meegedaan worden vanaf het huisje.

5 Op het grote grasveld zijn een aantal aaistenen bedacht in de vorm van hazen, een van de hazen staat dicht langs het pad zodat deze voor iedereen bereikbaar is. Onder de groep Wilgen bomen bij het water wordt een kring van aaistenen paddenstoelen voorgesteld.

VO uitwerking 1a

Het begin van het speellint aan de zijde Koolhovenlaan wat gemarkeerd is door een landmark van verticaal staande boomstammen, is tevens een speeltoestel. De stammen staan aan beide zijde van de lange lijn. De verticaal staande boomstammen zijn van verschillende hoogtes en diameters. Al balancerend en soms slingerend kan je van boomstam naar boomstam. Via een opstapje en een touw, wat verschillende stammen verbindt, kunnen kinderen hun eigen routes maken. En kunnen ook minder valide kinderen hun eigen uitdaging vinden in dit toestel.

Aan de palen zijn verschillende uit hout of rvs gesneden dieren bevestigd. De echte handige klimmer kan deze misschien wel aanraken.

De toppen krijgen een kleur waardoor ze van grotere afstand zichtbaar zijn (ook voor visueel beperkten).

VO uitwerking 2

De bestaande speelplek 0-12 jaar krijgt een aantal toevoegingen en wordt beter toegankelijk gemaakt voor kinderen met een beperking. Een klein deel van het zandvlak wordt berijdbaar voor rolstoelen (door een vlondertje of gietrubber). Vanaf deze plek is het mogelijk voor mindervaliden om te spelen met zand en water in de modderkeuken. Water komt van een pomp. Onderzocht wordt of water is op te pompen uit de grond (gegevens waterkwaliteit zijn nog niet beschikbaar). Een kei helpt om uit de rolstoel in het zand te komen. Een extra zandhopper wordt toegevoegd. De speelplek wordt door middel van een laag kastanje hekkwerk afgeschermd (volgens de voorschriften) en voorzien van toegangspoortjes, zodat kinderen (met beperking) vrij kunnen spelen.

VO uitwerking 3

Het pad, speellint wordt spannender gemaakt door halverwege tunnels te maken van wilgentenen en klimplanten. Twee tunnels gaan over de lange lijn en de doorgang is hier hoog genoeg voor iedereen. De ondergrond is het bestaande tegelpad zodat iedereen de tunnel 'ervaring' kan meemaken en 1 tunnel ligt parrallel aan het pad door het gras en heeft wat minder hoogte.

De tunnels zijn pergolaconstructies (nader te detaileren) van wilgentenen en klimplanten. De klimplanten kunnen op termijn de functies van de wilgentunnels overnemen.

Tussen de bestaande bomen naast het pad zijn een aantal liggende klimbomen bedacht. Op een aantal plekken hebben deze bomen extra opstappunten (stammetjes) om op de boom te komen.

Zo zijn de stammen ook te gebruiken door minder validen. Iedereen kan zijn eigen uitdaging hebben.

VO uitwerking 4 & 5

Het verhoogde grondvlak met picknickbanken onder de bomen wordt door een hellingbaan toegankelijk gemaakt voor mindervaliden.

Ook wordt er een uitkijkhuisje toegevoegd wat uitkijkt over het bestaande trapveldje met goals en hoekmarkeringen. Vanuit het huisje kunnen spelers aangemoedigd worden. Naast het huisje is een spreekbuis geplaatst die in verbinding staat met een andere spreekbuis bij een van de picknicktafels. De 'bestelling' kan doorgegeven worden.

Aan het park worden aaistenen in de vorm van konijnen en paddenstoelen toegevoegd.

Op het grote grasveld de konijnen, waarbij een van de konijnen dicht langs het pad staat, zodat iedereen hierbij kan. De 'heksenkring' van paddenstoelen komt onder de groep wilgen bij het water.

VO uitwerking 1b

Het einde van de lange lijn aan de zijde van de Landingslaan wordt gemarkeerd met een speelplek aan het (bestaande) water. Vanaf de lange lijn naar de waterloop wordt een steeds nattere gradient richting het water gemaakt (zie profiel).

Langs het pad komt een modderkeuken, waar iedereen bij kan. Door het bestaande pad te verbreden en hier water naartoe te brengen met behulp van een waterspiraal. Via goten loopt het opgedraaide water af naar de bestaande watergang. De grens tussen zand en water wordt gemaakt met zwerfkeien.

Ook worden hier 4 zilversdoorns toegevoegd voor meer schaduw.

Over het water komt een eenvoudige touwbrug voor de waaghalzen. Een deel van de oude betonnen bankconstructie parallel aan de Landingslaan wordt over de lengte van de nieuwe speelvoorziening voorzien van een nieuw zitgedeelte, deels met en deels zonder rugleuning.

